

ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Л.В. Зданевич, В.С. Палійчук // Дошкільна освіта. – №3 (5). – 2004. – С. 20 – 26.

3. Кормилиця Л. Рік 1998. Проблеми та завдання українського дошкільця / Л. Кормилиця // Дошкільне виховання. – №1. – 1998 – С. 3 – 4.

4. Крайник С. Особистісно орієнтований підхід до освітньо-виховного процесу в дошкільних навчальних закладах / С. Крайник // Рідна школа. – 2006. – Листопад. – С. 57 – 58.

5. Крутій К.Л. Граматична компетенція дитини дошкільного віку: термінологічне визначення / К.Л. Крутій // Дошкільна освіта. – № 2. – 2003. – С. 47 – 49.

6. Ладивір С.О. Пізнавальний розвиток старшого дошкільника / С.О. Ладивір // Дошкільна освіта. – №1. – 2003. – С. 39 – 41.

7. Проект. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні. Київ. 2004. // Освіта України. – № 94 (590). – 3 грудня 2004. – С. 6 – 10.

8. Сюжетно-рольова гра. Друга молодша група: [упор. Жир Н.В. та ін.] – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 32 с.

9. Якименко С. Методичний посібник: абетка, логіка, математика. / С.Якименко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 30 с.

10. Якименко С. Перша книга малюка (4 – 5 р.) / С.Якименко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 48 с.

11. Orientierungsplan für Bildung und Erziehung. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.km-bw.de/servlet/PB/-s/q0ytlz1f7mjk47orttn122g7bi121hq2m/show/1185559/Orientierungsplan_NoPrintVersion.pdf

Стаття надійшла до редакції 25.12.2016

УДК 37.017

Олена Роговець, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії виховання в сім'ї та закладах інтернатного типу Інституту проблем виховання НАПН України, м. Київ

ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У статті розглянуто пріоритетні ідеї зарубіжних науковців щодо сутності громадянського виховання школярів та бажаних його результатів, розкрито сучасні підходи до організації та реалізації громадянського виховання в змісті шкільного навчання і позакласної діяльності деяких країн Західної Європи та Сполучених Штатів Америки.

Ключові слова: громадянське виховання, зарубіжний досвід, громадянські якості та цінності, країни Західної Європи, Сполучені Штати Америки.

Літ. 15.

Елена Роговець, кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник лаборатории воспитания в семье и учреждениях интернатного типа Института проблем воспитания НАПН Украины, г. Киев

ГРАЖДАНСКОЕ ВОСПИТАНИЕ ШКОЛЬНИКОВ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

В статье рассмотрены приоритетные идеи зарубежных исследователей относительно сущности гражданского воспитания школьников и желательных его результатов, раскрыты современные подходы к организации и реализации гражданского воспитания в содержании школьного обучения и внеклассной деятельности некоторых стран Западной Европы и Соединенных Штатов Америки.

Ключевые слова: гражданское воспитание, зарубежный опыт, гражданские качества и ценности, страны Западной Европы, Соединенные Штаты Америки.

Olena Rohovets, Ph.D. (Pedagogy), Senior Researcher of the Laboratory of Education in the Family and in the Residential Care the Institute of Problems of Education National Academy of Pedagogical Science of Ukraine, Kyiv

CIVIC EDUCATION OF STUDENTS: THE FOREIGN EXPERIENCE

The article deals with the priority ideas of the foreign researchers concerning the essence of the civil education of schoolchildren and the desirable result. The author exposes the modern approaches to the organization and realization of the civil upbringing in the maintenance of school studying and the extracurricular activity of some countries of Western Europe and the United States of America.

Keywords: the civil education, the foreign experience, the civil qualities and values, the countries of Western Europe, the United States of America.

Постановка проблеми. В умовах сучасних українських реалій особливого значення набуває проблема громадянського виховання зростаючої особистості. Це зумовлено соціальним замовленням на виховання молодого покоління

громадян, які відповідально ставляться до своїх обов'язків і знають свої права, вміють відстоювати їх, глибоко усвідомлюють і поважають демократичні цінності, спроможні до інновацій, керування власною життєдіяльністю і справами суспільства; громадян, здатних сприяти розбудові України, яка на найвищому законодавчому рівні закріпила за собою статус демократичної, правової, соціальної держави, прямує до утвердження громадянського суспільства.

Аналіз основних досліджень та публікацій. У працях сучасних вітчизняних науковців, які звертаються до визначення сутності громадянського виховання (І. Бех, М. Боришевський, П. Вербицька, О. Внукова, Н. Дерев'яно, К. Журба, В. Киричок, В. Івашківський, П. Кензьор, Л. Косарева, Л. Крицька, Л. Момотюк, В. Оржехівський, Д. Пашенко, В. Приходько, Н. Ревнюк, Л. Рехтета, О. Стебна, О. Сухова, О. Сухомлинська, К. Чорна, Г. Шевченко та інші), наголошується, що воно, з одного боку, орієнтоване на забезпечення оволодіння індивіда в суспільстві завдяки оволодінню сукупністю соціальних, політичних, громадських норм і моделей поведінки, а з іншого – спрямоване на формування певних особистісних характеристик, що набувають утілення у відповідних ідеалах, цінностях, моделях поведінки.

Питання, пов'язані зі змістом громадянського виховання, особливостями його реалізації, протягом тривалого часу активно розробляються зарубіжними дослідниками (А. Адлер, М. Бренсон, Дж. Дьюї, Д. Керр, Е. Клісер, Ч. Мерріам, С. Памон, Л. Розен, З. Фройд, К. Юнг).

Попри наявні розбіжності щодо суспільних реалій, в яких відбувається громадянське виховання українських та зарубіжних школярів, можна виявити чимало схожих, споріднених ознак, що покладаються в основу цього процесу. У цьому контексті актуалізується необхідність вивчення та узагальнення зарубіжного досвіду громадянського виховання, що сприятиме винайденню прогресивних позицій для підвищення його ефективності в умовах сучасного українського соціуму.

Мета статті – розкрити сутність та основні напрями громадянського виховання у країнах Західної Європи та Сполучених Штатах Америки.

Виклад основного матеріалу. Одним із перших зарубіжних теоретиків громадянського виховання по праву вважається німецький дослідник Г. Кершенштейнер, який бачив головне його завдання у “привчанні молоді служити спільноті”. Згідно з його поглядами, ідеальний

громадян – це захисник “від тиранії більшості”. Наголошуючи на тому, що громадянські добродетності не можливо сформувані за допомогою книжок і доручень, Г. Кершенштейнер водночас припускав, що громадянські почуття і вчинки можливі у людей, які не розуміють завдань держави і сутності управління. У період кризи, на переконання німецького педагога, найбільшою турботою держави має стати діяльність, спрямована на зміцнення системи громадянського виховання, яке покликане “привчити дитину в усіх серйозних випадках життя не тільки своє мислення і почуття, а й учинки свої узгоджувати із загальними інтересами”. Передумова досягнення цього бачилася ним у тому, що в “людині живі не лише егоїстичні спонуки, які прагнуть до свободи і розділяють людей, а й ті соціальні інстинкти, які людей пов'язують” [2].

Загалом теорія громадянського виховання Г. Кершенштейнера, яка ґрунтувалася на загальнолюдських та релігійних моральних цінностях, орієнтувалася на визначення шляхів і способів виховання добросовісної і відповідальної людини, котра володіє громадянським способом мислення, вміє працювати на благо свого народу, здатна протистояти рухам, спрямованим на насильницьку зміну державного устрою.

Такий підхід до ідеї громадянського виховання набув подальшого розвитку в педагогічній концепції Дж. Дьюї. Відомий представник американської філософії прагматизму вважав, що в демократичному суспільстві метою виховання є не просто механічне передавання накопичених знань і традицій, а формування гармонійного, ефективно діючого громадянина, провідними ознаками якого є “соціальне вміння” та “громадянська ефективність”, тобто “здатність мудро оцінювати людей та їхні дії, брати вирішальну участь у створенні законів, а не тільки підпорядковуватися їм” [11, 140].

Загалом філософсько-педагогічна концепція Дж. Дьюї висуває в центр педагогічної діяльності особистість дитини, закликає враховувати її потреби, інтереси, залучати юного громадянина до активної діяльності, у процесі якої формується досвід досягнення життєвого успіху, тобто відбувається підготовка молодого покоління до життя в умовах демократичних прав і свобод.

На переконання З. Фрейда, держава, забороняючи або обмежуючи прояви неусвідомлених потягів і бажань, стає ворожою для особистості й придушує її громадянськість. Лише за умови компромісу між індивідом і державою щодо переведення енергії інстинктів у суспільно-державну діяльність, громадянськість набуває

конструктивних ознак [5; 6]. Отже, у психоаналізі форми громадянської поведінки трактуються як прояв біологічного несвідомого, дещо скоригованого соціальними чинниками.

Фройдівську концепцію громадянськості заперечив А. Адлер, який обстоював думку про те, що громадянськість досягається завдяки вродженій здатності (соціальному почуттю або соціальному інтересові), яка розкривається в процесі життя людини. За відсутності соціального почуття (інтересу) в людини з'являється комплекс неповноцінності, що, відповідно, знижує її громадянськість [1].

Не погоджувався з поглядами З. Фрейда на сутність громадянськості й К. Юнг, зазначаючи, що крім індивідуального підсвідомого існує колективне підсвідоме, в якому зафіксовано архетип – своєрідний засіб для акумуляції досвіду попередніх поколінь [7]. Помилковість поглядів К. Юнга полягає у відстоюванні думки, згідно з якою до колективного підсвідомого громадянський архетип входить на рівні інстинктивного, вродженого, оскільки передається від покоління до покоління через історичну пам'ять.

Помітний внесок у розвиток досліджень громадянського виховання зробив американський політолог Ч. Мерріам, розглядаючи його як ключовий інструмент підтримки громадської згоди. Громадянське виховання, стверджував науковець, має спрямовуватися на формування "громадянської лояльності", що становить одну з базових функцій будь-якої держави [14, 5]. Так само, як і Дж. Дьюї, Ч. Мерріам бачив у громадянському вихованні складову більш широкої системи "соціального навчіння", яке передбачає формування не лише "політичної грамоти" й навичок політичної участі, а й більш широкого кола настановлень і вмінь, що забезпечують політичну та соціальну лояльність особистості.

У сучасній американській Енциклопедії досліджень у галузі освіти (Encyclopedia of educational research) міститься тлумачення громадянського виховання із суспільного та власне індивідуального погляду. У першому випадку воно розглядається як "процес передачі від покоління до покоління таких суспільних знань і цінностей, які є умовою політичної стабільності держави" [12, 158]. Щодо змісту таких знань і цінностей, вони охоплюють: знання історії та структури політичних інститутів, вміння поводитися лояльно у ставленні до національних питань та політичних осіб, інтерес до участі у політичному житті країни тощо. З погляду власне індивідуального підходу, під громадянським вихованням розуміється

"процес, унаслідок якого суспільні знання та цінності набувають особистісних ознак і виступають орієнтирами поведінки людини" [12, 158].

На думку відомого американського дослідника М. Бренсона, сутність терміну "громадянське виховання" може бути визначена через три основні компоненти: громадянські знання, громадянські навички (або розвиток критичного мислення) та громадянські якості особистості [8]. Оволодіння громадянськими знаннями, вважає він, забезпечує обізнаність учнів з такими питаннями, як: сутність громадського життя, політики та уряду; засади функціонування американської політичної системи; способи, за допомогою яких уряд, що керується Конституцією, втілює мету, цінності та принципи американської демократії; характер відносин Сполучених Штатів Америки з іншими країнами у світовому контексті; зміст обов'язків громадянина американської демократичної держави.

До громадянських навичок М. Бренсон відносить: здатність до визначення, опису, пояснення, аналізу понять, які стосуються громадянського виховання, оцінювання, прийняття та обстоювання особистих позицій у сфері громадянських питань. Крім того, належно організоване громадянське виховання передбачає забезпечення розуміння учнями важливості таких понять, як "державний прапор", "національний монумент", "громадянська чи політична подія", "патріотизм", "громадянське суспільство", "конституція" [8].

Останнім і найважливішим компонентом, що характеризує систему громадянського виховання у США, є громадянські якості особистості. Такими, на думку М. Бренсона, є: моральна відповідальність, дисциплінованість, повага до інших, громадянська сміливість, ввічливість, толерантність тощо. Виховання цих якостей розглядається як вагомий внесок у функціонування всієї політичної системи Сполучених Штатів Америки.

До виокремлення та розкриття сутності громадянських цінностей, на які має спрямовуватися процес громадянського виховання, звертається інший американський науковець – С. Памон. Загалом він виокремлює п'ять таких цінностей:

1. Наснага (Empowerment). Людині потрібно дати змогу використовувати власні можливості й водночас активувати особистісний громадянський потенціал.

2. Насамперед – людина (People first). Кожній людині мають бути гарантовані гідність і права,

навіть якщо не всі можуть використовувати їх однаковою мірою. Кожна людина має право одержувати підтримку за скрутних обставин не тільки тому, що це може принести вигоду, а й заради розвитку людських можливостей та для збагачення нематеріальної сфери життя, спільного для всіх громадян.

3. Повага до особистості (Respect for person) – це один із привілеїв соціалізованої людини (члена спільноти).

4. Право на самовизначення (The right to self determination). Мається на увазі право кожного розв'язувати проблеми, виходячи з власного досвіду, й ухвалювати самостійні рішення – зважаючи на те, що людина краще за інших знає саму себе. Право на самовизначення також припускає, що ухвалення рішення – це загальнодоступний процес, реалізації якого можна навчити.

5. Право на залежність (The right to dependence). Жодна людина не є островом. Усі ми живемо в товаристві й усі залежимо один від одного. Взаємозалежність – позитивний і цілком нормальний стан. Люди за своєю природою взаємозалежні. Збільшення незалежності не заперечує цієї цінності, оскільки припускає, що жоден індивід не може бути цілком самодостатнім. Час від часу люди стають залежними від інших на більш чи менш тривалий термін і це відбувається з різних причин [9].

Концепція громадянського виховання є важливою складовою системи шкільної освіти США. Її основне завдання полягає у навчанні учнів використовувати свої права й добре знати свої обов'язки. Національними стандартами з громадянства та управління (National Standards for Civic and Government) встановлюється конкретна тематика, що має опрацьовуватися в змісті офіційних програм. Наприклад, для початкової освіти передбачено вивчення таких тем, як: Що таке уряд і якими є його функції. Якими є основні цінності та принципи американської демократії. Яким чином уряд (керований Конституцією) втілює мету, принципи та цінності американської демократії. Яке відношення мають США до інших націй та світових справ взагалі. Якими є обов'язки громадянина американської демократичної країни [10, 13 – 14].

Крім того, існують додаткові навчальні програми, які виконують своєрідну підтримуючу функцію офіційних програм з громадянства і передбачають проведення додаткових видів діяльності протягом навчального періоду. З метою реалізації в початковій ланці шкільної освіти США завдання додаткових (неофіційних) програм з

громадянства застосовуються різноманітні способи: затвердження і дотримання правил поведінки в класі; запровадження системи загальношкільних правил поведінки; взаємодія учнів у класному середовищі; створення учнівських рад (основні функції: перегляд шкільних правил на чіткість, відповідність нормам та правильність мовлення; оволодіння представницькими принципами демократії; ведення шкільних законодавчих зборів; нагляд за належним станом шкільної території; допомога в організації безпеки перебування учнів у стінах школи; організація й проведення презентацій щодо шкільних потреб); пошук інформації; організація та проведення шкільних презентацій [15, 21].

Проблема громадянського виховання наприкінці ХХ – початку ХХІ століття набула особливої значущості в Канаді, Великій Британії та Австралії. Ці держави розглядають громадянське виховання в загальноосвітніх установах як таке, що орієнтується на формування в учнів певних знань, умінь, навичок. Одним із пріоритетних напрямів навчально-виховного процесу визначено виховання честі й гідності школярів. З метою належної реалізації цього завдання вироблено директиви діяльності навчальних закладів, розроблено стандарти та межі викладання дисциплін. Крім предметів, які передають учням необхідний набір знань і навичок, запроваджена консультативна і методична допомога [4].

У Великій Британії спостерігаються суттєві відмінності у підходах до громадянського виховання у межах усіх чотирьох (Уельс, Англія, Північна Ірландія, Шотландія) регіонів країни.

Наприклад, в Уельсі громадянське виховання реалізується через предмет “здоров'я і суспільство” (Physical and social education PSE), який охоплює всі роки навчання, а також навчання в коледжах (до 12 класу). Завдання курсу полягає в розвитку в учнів інтересу і бажання брати участь у житті суспільства, бути активними громадянами та розуміти зміни глобального характеру, які справляють вплив на їхнє життя. Цей навчальний предмет охоплює соціальний, суспільний, моральний, духовний, фізичний, гендерний, емоційний, професійний аспекти, а також питання збереження навколишнього середовища. Загалом саме поняття громадянства, так само, як і активної громадянської спрямованості та громадянських цінностей, має комунітарну орієнтацію. Відповідно до цього, активний громадянин – це насамперед людина, яка турбується про найближче оточення, потім про своє місто, надалі про країну і світ [4].

В Англії, крім предмету “здоров’я і суспільство” (Physical Social and Health Education), запроваджено предмет “Громадянознавство” (Citizenship). Його зміст охоплює різні аспекти духовного, морального виховання, розвиток соціальних і культурних навичок, які покликані впливати на особистісний розвиток учнів. Завдання цього предмета спрямовані на вивчення ролі основних політичних і соціальних організацій, які впливають на громадське і політичне життя Англії, вивчення обов’язків і розуміння ролі громадянської відповідальності; розкривається значення гуманності в сучасному суспільстві, його різноманітність і характерні для нього відмінності (расові, національні, релігійні, культурні, фізичні, гендерні) [13].

У Північній Ірландії рада з підтримки і перевірки досягнень учнів (Council for the Curriculum Examinations and Assessment – CCEA) розробила рекомендації з організації громадянського виховання у місцевому та глобальному контекстах, які були схвалені Міністерством Освіти Північної Ірландії у червні 2004 року. Предмет “національне і глобальне громадянство” (Local and Global Citizenship) є складовою предмета “готовність до життя і праці” (Learning for life and work). Основні напрями навчально-виховного процесу охоплюють сім провідних розділів, однак їхній зміст “має переважно рекомендаційний характер, хоча передбачає детальний підбір форм, методів і ресурсів громадянського виховання” [4].

У Шотландії мета громадянського виховання полягає у формуванні добре освіченої, впевненої у собі людини, яка бере активну і значущу участь у громадському житті. Проте, на відміну від Уельсу, Англії та Північної Ірландії, тут немає окремого предмета, орієнтованого на громадянське виховання, це завдання вирішується на міждисциплінарному рівні.

Громадянське виховання у Федеративній Республіці Німеччина здійснюється через навчальні предмети, що передають політичне знання (“Сучасне становище”, “Суспільствознавство”, “Громадянознавство”, “Політика”), і на які в усіх типах шкіл відводиться в середньому по дві години на тиждень. Цим питанням надається підвищена увага у позашкільний час: клуби, дослідницькі поїздки, шкільні пікніки (наприклад, у межах програми “Демократична активність” (“Demokratisches Handeln”). Крім того, громадянське виховання підтримується практичними проектами, що розробляються школами. Деякі навчальні заклади співробітничать із зовнішніми експертами проектів громадянського виховання,

що є одним з головних підходів поліпшення громадянського виховання в німецькій школі [3].

Отже, як засвідчує проведений нами аналіз, громадянське виховання в зарубіжних країнах загалом ґрунтується на привчанні дитини до узгодження своїх вчинків із загальними інтересами, формуванні гармонійного, здатного ефективно діяти громадянина, якому притаманна громадянська лояльність, який володіє суспільними знаннями і цінностями, громадянськими навичками, громадянськими якостями (відповідальність, дисциплінованість, повага до інших, ввічливість, толерантність тощо).

Громадянське виховання реалізується через спеціальні навчальні предмети, а також у різних видах позакласної діяльності, забезпечуючи тим самим оволодіння школярами необхідними практичними вміннями і моделями громадянської поведінки.

1. Адлер А. *Практика и теория индивидуальной психологии* / А. Адлер / [пер. с нем.; вступ. ст. А.М. Боковикова]. – М.: Фонд “За экономическую грамотность”, 1995. – 96 с.

2. Кершенштейнер Г. *Овоспитании гражданственности* / Г. Кершенштейнер. – Пе., 1918.

3. Кузякіна Марина. *Громадянське виховання в німецьких школах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vird/2010_10/13.pdf*

4. Фахрутдинова А.В. *Проблема стандартизации и дифференциации гражданского воспитания в англосаксонских странах на рубеже XX–XXI веков* / А.В. Фахрутдинова // *Современные проблемы науки и образования*. – 2012. – № 1.

5. Фрейд З. *Психология бессознательного: сб. приведенный* / [сост., науч. ред., авт. вступ. ст. М.Г. Ярошевский] / З. Фрейд. – М.: Просвещение, 1989. – 448 с.

6. Фрейд З. *Вступ до психоаналізу* / З. Фрейд. – К.: основи, 1998. – 709 с.

7. Юнг К.Г. *Воспоминания, сновидения, размышления* / [записано и отредактировано А. Яффе; пер. с нем.] / К.Г. Юнг. – К.: Airland, 1994. – 416 с.

8. Branson M. *The role of civic education* / M. Branson // *Schools in the middle*. – 1999. – № 9(3). – P. 29 – 33.

9. *Beyond community care: Normalisation and integration work* / Pamon S. (Ed.) – Vol. 1084. – N.Y.: H-M-Springer-Verlag, 1996. – 650 p.

10. *Center for civic education. National Standards for Civics and Government* / Center for civic education. – Calabasas, CA, 1994. – 183 p.

11. Dewey J. *Democracy and Education. An Introduction to the Philosophy of Education*. N.Y., 1916.

12. *Encyclopedia of educational research* [editor in chief M. Alkin]. – New York: Macmillan Publishing Company, 1992. – Volume 1. – 1992. – 350 p.

ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЬНО-ДІАГНОСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ

13. Kerr D. and Cleacer E. *Citizenship Education Longitudinal Study: Literature Review – Citizenship Education One Year On – What does it mean? Emerging definitions and approaches in the first year of the National Curriculum Citizenship in England.* – Nottingham: DfES. – 2004. – 234 p.

14. Merriam C.E. *The Making of Citizens: A Comparative Study of Methods of Civic Training.* Chicago, 1931.

15. Rosen L. *Elementary school civic education gets good citizens started / L. Rosen // The Education Digest.* – 2000. – № 65(6). – P. 19 – 22.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2016

УДК 378.013+658.3+379

Маріанна Ручкіна, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри управління освітніми закладами та державної служби
Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського, м. Одеса

ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЬНО- ДІАГНОСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ

У статті визначено сутність поняття “підготовка”, представлено педагогічні умови підготовки менеджерів освіти до здійснення контрольно-діагностичних функцій, розкрито особливості та структуру спецкурсу “Контрольно-діагностичні функції в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом”.

Ключові слова: підготовка, менеджер освіти, контрольно-діагностичні функції, моніторинг, педагогічні умови.

Лит. 5.

Марианна Ручкина, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры управления учебными заведениями и государственной службы
Южноукраинского национального педагогического университета имени К.Д. Ушинского, г. Одесса

ПОДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРОВ ОБРАЗОВАНИЯ К ВЫПОЛНЕНИЮ КОНТРОЛЬНО-ДИАГНОСТИЧЕСКИХ ФУНКЦИЙ

В статье определено сущность понятия “подготовка”, представлено педагогические условия подготовки менеджеров образования к выполнению контрольно-диагностических функций, раскрыты особенности и структуру спецкурса “Контрольно-диагностические функции в управлении общеобразовательным учебным заведением”.

Ключевые слова: подготовка, менеджер образования, контрольно-диагностические функции, мониторинг, педагогические условия.

Marianna Ruchkina, Ph.D (Pedagogy), Associate Professor of the Management of Educational Institutions and Public Service Department
South Ukrainian Kostyantyn Ushynskiy National Pedagogical University named, Odesa

THE PREPARATION OF MANAGERS OF EDUCATION FOR THE IMPLEMENTATION OF THE CONTROL AND DIAGNOSTIC FUNCTIONS

The article deals with the essence of the concept “preparation”, the pedagogical conditions of preparation of managers of education for the implementation of the control and diagnostic functions, the features and structure of the optional course “The control and diagnostic functions in the management of general educational institution”.

Keywords: the preparation, an educational manager, the control and diagnostic functions, the monitoring, the pedagogical conditions.

Постановка проблеми. Спеціальна підготовка керівного складу освітньої галузі є проблемою важливою і невідкладною для розв’язання, оскільки здебільшого керівники навчальних закладів, працівники районних, міських, обласних управлінь освіти є висококваліфікованими фахівцями із різних учительських спеціальностей,

а тому не мають відповідної професійної підготовки до управління.

Умови сучасного освітнього простору характеризуються нестабільністю, зумовленою перетвореннями в довіклі. Тому для менеджерів освіти важливого значення набувають уміння аналізувати, оцінювати і контролювати зовнішні зміни, чинники, які впливають на результат